

Lainvalmisteluosasto
Lainsäädäntöneuvos Ville Hinkkanen

24.5.2016

OM 40/43/2016

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Oikeusministeriön lausunto hallituksen esityksestä laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 65/2016 vp; MAD/MAR)

Talousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Rikoslain 51 luvun muutokset

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa tarvittavat toimenpiteet markkinoiden väärinkäyttöä koskevan Euroopan unionin asetuksen (MAR) tiettyjen säännösten noudattamiseksi ja panna täytäntöön markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin (MAD) säännökset markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista. Esitys sisältää tämän johdosta lukuisia muutoksia arvopaperimarkkinalakia koskevaan rikoslain (39/1889) 51 lukuun.

Yleisesti voidaan todeta, että sekä sääntelyn kohteena oleva ilmiö eli arvopaperimarkkinat että sitä koskeva aineellinen sääntely ovat verrattain monimutkaisia. On kuitenkin selvää, että vakavimpiin rikkomuksiin on tästä huolimatta tarpeen puuttua rikosoikeudellisin rangaistussäännöksin. Oikeusministeriön käsityksen mukaan esitys täyttää rikosoikeudellisen lailisuusperiaatteen vaatimukset, ja selventää arvopaperimarkkinoilla sallitun ja kielletyn toiminnan välistä rajanvetoa.

Esitykseen sisältyvät rikoslain säännökset on valmisteltu yhteistyössä oikeusministeriön kanssa, oikeusministeriö on antanut esitysluonnoksesta lausuntonsa ja sen näkemykset on otettu valmistelussa huomioon.

Rikoslakia koskevia ehdotuksia on käsitelty yksityiskohtaisesti lakivaliokunnassa, jolle valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö ovat antaneet yhteisen vastineen. Oikeusministeriö esittää harkittavaksi, että talousvaliokunta kiinnittäisi mietinnössään huomiota lakivaliokunnan lausunnossa (8/2016 vp) esitettyihin rikoslain 51 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin tunnusmerkkejä koskeviin soveltamisesimerkkeihin sekä lakivaliokunnan EU-oikeuden tulkintavaikutuksesta lausumaan.

Oikeusministeriöllä ei ole esityksestä muuta huomautettavaa.

J:\OM92xx\LAVO\RPY\HENKILÖT\Hinkkanen\Lausunnot\MAD_TaV_lausunto.docx

Käyntiosoite
Kasarmikatu 25
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

Jatkovalmistelusta

Oikeusministeriö toteaa, että asetuksen täytäntöönpanoon liittyy tämän hallituksen esityksen lisäksi vielä lukuisia haasteita. Erilliseen esitykseen tähtäävässä myöhemmässä jatkovalmistelussa on tarkoitus arvioida muun muassa Finanssivalvonnan tutkintavaltuuksia ja pakkokeinoja. On tärkeää, että tuleva sääntely täyttää perusoikeuksien rajoitusedellytykset ja on yhteensopivaa ja johdonmukaista hallinnollisten viranomaisten toimivaltuuksia koskevan lainsäädännön kanssa. Tavanomaisen esitutkinnan ja rikosprosessin rinnalle ei tule muodostaa laajaa rinnakkaista prosessissäätelyä, vaan vakavimmat rikkomukset on jatkossakin käsiteltävä rikosprosessissa. Oikeusministeriö korostaa, että tässä valmistelussa on tarpeen arvioida myös henkilötietojen suojaan liittyviä kysymyksiä.